N°. 59. 1852.

BREDASCHE COURANT.

DONDERDAG 22 JULIJ.

PUBLICATIE.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS der Gemeente *BREDA*, ontvangen hebbende eene missive van den Heer Burgemeester der Gemeente Etten en Leur, in dato 19 dezer N°. 299, houdende berigt, dat op gisteren binnen die Gemeente een donker bruin takshondje heeft rondgeloopen, hetwelk alle kenteekenen van dolheid had, en onderscheidene honden alsmede een kind heeft gebeten, en tot dusverre niet is kunnen gedood worden.

Gelet op art. 179 litt. *h* der Gemeentewet, en willende zooveel mogelijk zorgen voor de veiligheid der publieke straten en wegen.

Verbieden het losloopen der honden, gedurende den tijd van veertien dagen; met waarschuwing, dat de losloopende honden zullen worden opgevangen, behoudens de Strafbepaling der wet tegen de overtreders.

Wordende de Commissaris van Politie gelast, om voor de uitvoering dezes te zorgen, en daarop door zijne agenten te doen toezien.

BREDA, den 20. Julij 1852.

STORM, vt.
De Secretaris,
L. D. G. TEYCHINÉ.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 19den Julij.

De Prins-President is Zaturdag van Parijs vertrokken om te Straatsburg de plegtige inwijding van den thans geheel voltooiden spoorweg tusschen Parijs en Straatsburg bij te wonen. Deze spoorweg heeft eene lengte van vijf honderd kilometers, en is de langste onafgebroken linie in Frankrijk; de trein die den Prins-President overvoert, zal dien afstand in elf uren afleggen.

Ten negen ure van hier vertrokken werd de President omstreeks tien ure te Meaux op eene luisterrijke wijze en met veel geestdrift ontvangen. Twee uren later was de ontvangst te la Ferté niet minder schitterend. Later op den dag te Châlons gekomen, stelde de Prefect der Marne aldaar achtereenvolgens den Prins-President al de openbare ambtenaren, de gewezen officieren van het Keizerrijk en de maires der landgemeenten voor; daarna is de Prins te paard gestegen en heeft de revue gepasseerd over de bezetting, bestaande uit kavallerie en infanterie; overal werd de President met luide kreten begroet.

De verdere tijdingen nopens de reis zijn overal van denzelfden aard. Allerwege is de Prins-Voorzitter met geestdrift ontvangen. Hij heeft Zaturdag te Nancy overnacht en is Zondag namiddag ten half twee ure, te Straatsburg aangekomen.

Aldaar is hij door de bevolking met de grootste geestdrift ontvangen; de huizen waren overal met vlaggen en draperiën versierd, en aan 't gejuich van *leve Napoleon!* kwam geen einde. Onmiddellijk na zijne komst heeft hij eene plegtige dienst in de Kathedraalkerk bijgewoond en is daarna te paard naar het hôtel der prefectuur gereden. Bij zijne komst aldaar had er onder anderen een optogt plaats van een groot getal gecostumeerde meisjes, die den President bloemruikers aanboden en met bloemen bestrooiden. De eerewacht te paard bestond uit 1200 ruiters.

Des avonds vereenigde *Lodewijk Napoleon* aan zijne tafel de buitengewone gezanten van Pruissen, Beijeren, Wurtemberg, Hessen-Darmstadt en Baden en al de te Straatsburg aanwezige generaals en hooge ambtenaren.

Na afloop van den maaltijd werd er voor het hotel van den prefect een groot vuurwerk afgestoken, terwijl alle openbare en bijzondere gebouwen prachtig geïllumineerd waren.

Heden morgen heeft de Prins-President, blijkens de telegraphische berigten, het garnizoen van Straatsburg in oogenschouw genomen, onderwijl werd er door de pontonniers een brug van 45 ellen over den Rhijn geslagen; de President heeft zich daarop naar den regter Rhijnoever, naar Kehl begeven, heeft aldaar eene revue gehouden over het Badensch garnizoen, en is op den middag op het fransch grondgebied, vergezeld van de Pruissische, Badensche, Wurtembergsche en Zwitsersche gezanten, teruggekeerd. De geestdrift was, volgens de berigten, onbeschrijflijk.

— De inkomsten der indirecte belastingen hebben in het eerste halfjaar van 1852 bedragen 389,497,000 francs, zijnde 25,897,000 meer dan in hetzelfde tijdvak van 1851.

— *Bou Maza* heeft zich uit eigen beweging weder op het fort te Ham vervoegd en schijnt volstrekt geen plan gehad te hebben om te ontvlugten. Hij had slechts een uitstapje van twee dagen gemaakt, volgens het door den maire van Ham hem gegeven verlof.

— Tot niet geringe verbazing der Fransche geestelijkheid is de *Dictionnaire Universel*, van *Bouillé*, een werk waaraan de Aartsbisschop van Parijs zijne goedkeuring had gehecht, te Rome op den index geplaatst. Ook is op den index geplaatst de *Geschiedenis der Hervorming in de XVIde eeuw*, door *J. H. Merle d'Aubigné*.

— Ter beurze waren genoteerd; 3 pCt. 72,30; 4 pCt. 92; 4½ pCt. 103,05; Rom. L. 95½.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, den 18den Julij.

HH. MM. de Keizer en de Keizerin van Rusland hebben den 14den dezer Potsdam verlaten om naar St. Petersburg terug te keeren.

— De Koning en Koningin van Zweden kwamen den 13den dezer, met twee hunner kinderen, namelijk prins *Gustaaf*, hertog van Upland, en prinses *Jenny*, te Leipzig aan, en hebben den volgenden dag hunne reis naar de badplaats Kissingen voortgezet.

— Den 16den dezer heeft de plegtige opening der Stendenvergadering van Keur-Hessen, door den Keurvorst, te Kassel plaats gevonden.

— Het Beijersche leger heeft eene tijdelijke vermindering van ruim 10,000 man ondergaan.

— De Keizer van Oostenrijk moet den 15den te Peterwaradijn zijn aangekomen. Uit Servie en Bosnie zijn hoofdambtenaren in Belgrado aangekomen, om Z. M. te begroeten, en uit Konstantinopel is, op last des Sultans, een hooggeplaatst staatsdienaar, vergezeld van een luisterrijk gevolg, met hetzelfde doel derwaarts vertrokken.

ENGELAND.

LONDEN, den 17den Julij.

De *Morning-Herald*, het orgaan van het bewind, telt in zijn nommer van den 17den dezer, 519 leden van het nieuwe Parlement, en wel 267 ministerielen en 252 opposanten.

— De *Times* van den 17den dezer telt 517 leden van het nieuwe Parlement en wel 211 ministerielen, 249 opposanten en 57 vrijzinnige behoudsgezinden.

— De hertog en hertogin *van Montpensier* hebben zich gisteren te Plymouth, aan boord van een Spaansch oorlogsschip, naar Spanje ingescheept.

— In Schotland, vooral in de omstreken van Kilmarnock, heeft een onweder allervreeslijkste ongelukken veroorzaakt; de stortvloeden sleepten gebouwen, veldgewassen, menschen en vee met onwederstaanbare kracht mede; reeds heeft men de lijken van vijf menschen uit de puinhoopen opgedolven; de in die omtrek aangerigte schade wordt op 16,000 p. st. begroot.

— De tijdingen uit Rio-Janeiro van den 15den Junij jl. melden niets van eenig belang, dan den aanvang van spoorweg-ondernemingen in Brazilie. Den 29sten Junij zoude de Keizer zelf plegtig de eerste hand leggen aan de werkzaamheden tot het daarstellen van den eersten spoorweg in Brazilie, tusschen Rio-Janeiro en het niet ver van daar gelegen stadje Petroplus. Deze spoorweg wordt ondernomen door eene Braziliische maatschappij; al hare actiën waren geplaatst en werden thans tegen eene aanzienlijke premie gezocht. Reeds was een nieuw spoorwegplan geopperd, hetwelk de haven van Pernambuco met eene uitgestrekte suikerplantende landstreek zoude verbinden; dit plan vond echter nog weinig bijval, daar men twijfelde of het vervoer langs dezen weg de kosten der onderneming zoude kunnen goedmaken.

Uit Buenos-Ayres wordt van den 1sten Junij jl. gemeld, dat de generaal *Urquiza*, die aldaar sedert de verdrijving van den dictator *Rosas* aan het hoofd des bewinds staat, den [illegible] achtende, begonnen is het leger af te danken; en dat de te St. Nicolas vergaderde gouverneurs der onderscheiden gewesten van den Argentijnschen Bond besloten hebben het met Brazilie na de verdrijving van *Rosas* gesloten verdrag van vriend- en bondgenootschap te bekrachtigen.

— De inneming van het Burmeesch fort Bassein, door de Engelsche troepen onder den generaal *Goodwin* en den schout-bij-nacht *Lambert*, bevestigt zich. Het daarbij geleden verlies aan de Engelsche zijde is 3 man, terwijl boyendien 7 officieren en 21 manschappen gekwetst zijn. Dat des vijands is veel grooter. Het gerucht liep en schijnt waar te zijn dat de koning van Ava overleden is en dat in zijne hoofdstad volslagen regeringloosheid heerschtte. Uit Cabool vernam men dat dost *Mohammed* andermaal door het opperhoofd van Herat geroepen was, om hem in het verdrijven der vijandelijke opperhoofden der Afghanen bij te staan, met bijvoeging dat, zoo hij weigerde, dat opperhoofd genoodzaakt zou zijn Perzische hulp in te roepen, op welk berigt de Dost troepen, onder een zijner zonen, naar Herat gezonden en zijne broeders te Candahar verwittigd heeft dat, indien zij hunne troepen niet van daar teragtrokken, hij verpligt zou zijn hen daartoe met geweld te dwingen.

BELGIE.

BRUSSEL, den 20sten Julij.

De Koning is ll. Zaturdag van zijne reis naar Duitschland herwaarts teruggekeerd.

De *Indépendance*, het orgaan van het tegenwoordig bewind, 't welk zijn ontslag heeft gevraagd, berigt, dat de Koning den heer *Leclercq* bij zich ontboden heeft. Men wil daaruit opmaken, dat de genoemde liberale staatsman bij de vorming van een gedeeltelijk of geheel nieuw bewind op den voorgrond zal staan.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 21sten Julij.

In de zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal van Zaturdag heeft de Minister van Binnenlandsche Zaken bij verlangen te kennen gegeven, dat de aan de orde gestelde beraadslaging over het wets-ontwerp tot regeling der strafwetgevende magt der waterschaps-besturen zou worden uitgesteld, daar bij den aanvang der zitting slechts zestig leden aanwezig waren en hem het onderwerp te gewigtig scheen om door eene zoo onvolledige Kamer beslist te worden. Overeenkomstig dat verlangen is door de Vergadering besloten. Daarna aangenomen een aantal wets-ontwerpen tot naturalisatie. Door de daarvoor benoemde commissien is verslag uitgebragt: 1°. over het algemeen verslag der muntwerkzaamheden over 1851; 2°. over de overeenkomst met Oostenrijk tot regeling van de verzending der brievenmalen van de Indische landpost; en 3°. over de rekeningen betrekkelijk de 3 percents leening van 1845 en de daarop gevolgde aflossing en verwisseling van nationale schuld. De Vergadering is daarna tot nadere bijeenroeping gescheiden.

— In de vergadering der Provinciale Staten van Vrijdag is na het leggen en goedkeuren der notulen aan de orde gesteld het rapport der 4de afdeeling, over de voorstellen der regering, over de rigting te geven aan het kanaal van uitwatering in Noordbrabant.

De conclusien van dit rapport (in ons vorig nummer medegedeeld) werden bestreden door de heeren: *van de Werken*, *Drossaerts van Drongelen*, *van der Poest Clement*, *Gerlach* en *Middelkoop*, en verdedigd door de heeren *Mutsaerts*, *Dufour*, *Dugen*, *N. F. Sassen*, *Verschoor* en den voorzitter.

Eerstgenoemden geven de voorkeur gegeven hebben aan de door de regering voorgestelde rigting naar het Vloeispui, om de nadeelen te voorkomen, welke uit de rigting naar den Amer voor de boven-maaspolders gelegen zijn. Laatstgenoemden zagen in de rigting naar den Amer geene nadeelen voor die polders, en beschouwden de aanneming van eene rigting naar het Vloeispui, als gelijk staande met eene verwerping, althans eene noodlottige vertraging der zaak zelve.

In omvraag gebragt zijnde, werd het rapport der 4de afdeeling aangenomen met 43 tegen 14 stemmen.

Tegen hebben gestemd, de heeren: *Drossaerts van Drongelen*, *Middelkoop*, *de Roy van Zuidewijn*, *van Ginneken*, *van der Poest Clement*, *Oomen*, *Boens*, *Gerlach*, *de Kam*, *van Mens*, *van Elten*, *Hoeven*, *Brouwers* en *van de Werken*.

Afwezig waren de heeren: *de Geep*, *van Dam*, *Guljé*, *van Hasselt*, *Pape*, *Gouverneur* en *van Rijckevorsel*.

Daarna heeft de vergadering zich vereenigd met het amendement van den heer *N. F. Sassen*, in de vorige vergadering voorgesteld, op het rapport betrekkelijk den weg van Eindhoven naar de Limburgsche grenzen, en zullen nu de daarbij belanghebbende gemeenten op nieuw worden gehoord.

Onderscheidene stukken zijn weder ingekomen.

De Voorzitter stelt voor, eene commissie te benoemen, tot het ontwerp van een adres aan den Koning, tot magtiging om met gedeputeerde staten van Zuid-Holland, in onderhandeling te komen, voor het daarstellen van een reglement op de zalmvisscherij; waarmede de vergadering zich vereenigt.

Het verzoek van subsidie voor de teekenschool te Boxmeer, wordt aangehouden tot de November-zitting.

— De vergadering verleent ¼ subsidie in de kosten van aanleg van eenen steenen straatweg naar den weg op Heusden.

— Er wordt benoemd eene commissie van 4 leden te benoemen, om een adres aan den Koning te rigten, opdat het rijk de helft drage der kosten van digting van den Beerschen Overlaat.

— In de Zitting van Zaturdag waarbij 46 leden tegenwoordig waren, zijn de begrootingen, zoowel wat de rijks-uitgaven, als wat de huishoudelijke begrooting van provinciale ontvangsten en uitgaven, betreft, alsmede de suppletoire begrooting over 1852, met de daarin door de commissie van rapporteurs, in overleg met de gedeputeerde staten gebragte wijzigingen, goedgekeurd. Het getal, de klassificatie en de bezoldiging der opzigters der provinciale wegen, zullen in de najaars vergadering vastgesteld worden.

Er zijn den vergadering mededeelingen over verschillende onderwerpen, die of dadelijk beslist of ter visie gelegd zijn. De speciale commissien voor den Drielschen en Alemschen overlaat en voor de regeling der zalmvisscherij, hebben hare concept-adressen aan den Koning ter tafel gebragt, die goedgekeurd zijn; ook de speciale commissie voor den Beerschen overlaat, heeft haar concept-adres, ter verkrijging dat het rijk voor de helft zal dragen in de kosten der digting van den Beerschen overlaat, gereed, welk adres insgelijks is goedgekeurd.

De beraadslagingen over het gewijzigd reglement voor de provinciale commissie van landbouw in deze provincie, zijn tot November uitgesteld; dit reglement zal middelerwijl worden gedrukt en rondgedeeld.

Ook is de behandeling van het verzoek der eerste spoorwegmaatschappij tot verlenging der vergunning, om eene subsidie uit de provinciale kas, tot de November-zitting uitgesteld, nadat de 4ᵉ afdeeling geconcludeerd had tot afwijzing van het verzoek, met vrijlating aan de maatschappij om bij eene gewenschte uitbreiding over de geheele provincie zich andermaal te adresseren.

Waarna de vergadering gescheiden is tot Dingsdag den 27 Julij, des middags ten 12 ure.

— Bij Koninklijk besluit van den 15den Julij 1852, no. 71, is benoemd tot ontvanger der directe belastingen en accijnsen te Waspik enz. de heer *H. Geerligs*, thans ontvanger derzelfde middelen te Dussen.

— Tot verbetering van het in de *'s Gravenhaagsche Nieuwsbode* geplaatst berigt, meldt men thans uit 's Gravenhage, dat onderhandelingen geopend zijn tot sluiting eener echtverbintdenis tusschen Z. K. H. prins *Hendrik* der Nederlanden en H. D. H. de hertogin *Amelia Maria da Gloria Augusta*, jongste dochter van Z. H. hertog *Bernhard* van Saksen-Weimar. Genoemde Prinses is den 20sten Mei 1830 geboren, en dus ruim 22 jaren oud. De Prins telt, zoo als bekend is, ruim 32 jaren.

— Vrijdag namiddag, ongeveer zes ure, arriveerde Z. K. H. de Kroonprins der Nederlanden te Tilburg. Na de R. K. kerk, het oude en het nieuwe paleis en de groote lakenfabrijk der heeren *P.* en *H. Vreede* bezigtigd en eenige ververschingen gebruikt te hebben, vervolgde Z. K. H. ten negen ure de reis naar 's Bosch, alwaar hij omstreeks half elf ure arriveerde, en aan het hotel *de Gouden Leeuw* afstapte. Den volgenden morgen werd de Prins door den staatsraad, Commissaris des Konings, en andere burgerlijke en militaire autoriteiten verwelkomd. In den voormiddag bezigtigde Z. K. H. de vestingwerken en batterijen buiten en rondom de stad, waarna H. D. zich naar het hotel van den Commissaris des Konings begaf. 's Middags bezocht de Prins, vergezeld van den Commissaris des Konings en H. D. gouverneur, de openbare gebouwen, alsmede de St. Janskerk.

Zaterdag bezocht Z. K. H. de vesting Grave. Na eenige uren de voornaamste publieke gebouwen en vestingwerken te hebben bezigtigd, is Z. K. H. verrast geworden door de muzijk der stedelijke harmonie, en is daarna vertrokken, over Nymegen en Arnhem, naar het Loo.

— De Hooge Raad, kamer van vacantie, heeft thans bij arrest verworpen, het beroep in cassatie, ingesteld door den procureur-generaal bij het Hof in Zuidholland, tegen een arrest van dat hof van 13 april jl. Bij dat arrest is *J. D. Sterrenburg*, burgemeester en ambtenaar van den burgelijken stand van de gemeenten Berkel en Rodenrijs, ontslagen van regtsvolging en tevens beslist, dat art. 197 der wet op de nationale militie van 8 januarij 1817 (*Staatsblad* n°. 1), noch eenige andere wet, toepasselijk is op het verzuim van den ambtenaar van den burgelijken stand, om in de huwelijks registers, ten opzigte van bruidegoms beneden 40 jaren oud, te vermelden of daarbij over te leggen de bewijzen, dat deze aan de nationale militie hebben voldaan.

— De werkzaamheden voor het leggen van den Nederl.-Belgischen telegraaf worden met ijver voortgezet. Op het Nederlandsch gebied zijn de palen reeds tot de grenzen gezet. De Belgische ingenieurs hebben den 17den dezer den weg van Antwerpen naar Breda opgenomen, om de noodige maatregelen van uitvoering te bepalen. De lijn zal met den 1 October in werking worden gesteld.

— Uit Drunen wordt van ll. Zaturdag gemeld:

» Omstreeks 4 ure barstte boven deze gemeente eene hevige onweersbui, vergezeld van hagel en fellen wind, los. De hagelsteenen overdekten straten en velden geheel; twee uren na het onweder vond men ze nog in menigte en ter grootte van een vingerlid op den grond liggen.

» De hierdoor aan de veldvruchten veroorzaakte schade, is voor alsnog onberekenbaar, doch zal zeer aanzienlijk zijn.

» Aardappelen, tarwe en rogge (hoewel van dit laatste nog al veel is uitgehageld) hebben, uithoofde van den graad van rijpheid, minder geleden. Boekweit, waarvan de culture alhier zoo aanzienlijk is, en hennip zijn minstens voor twee derden verloren. Haver, garst, vlas en hoppe hebben mede zeer veel geleden. Van het koolzaad, dat nog veel buiten staat, zal slechts een derde meer teregtkomen. Boonen, erwten, kool en alle veld- en tuinvruchten die eenigzins week van stengel en blad zijn, zijn grootendeels vernield. De meeste boomen zijn van hunne vruchten beroofd geworden. In één woord, de verwoesting is groot; de noeste vlijt des landmans is bitter teleurgesteld en de hoop op eenen ruimen oogst verdwenen.»

Ook uit andere, vooral noordelijke gemeenten dezer provincie wordt gemeld, dat de veldvruchten door den zware regen en de hagelbuijen van ll. Zaturdag geleden hebben.

— Uit Arnhem wordt van den 16 den dezer gemeld:

» Gisteren ochtend vroegtijdig had onze stad reeds haar feestelijk voorkomen aangenome; de nationale vlag wapperde van alle openbare gebouwen en bijzondere woningen. Ten negen ure vergaderde de Gemeenteraad met burgemeester en wethouders, die zich begaven naar den commissaris des Konings in deze provincie en vervolgens met de commissie voor de tentoonstelling op het Stadhuis. Van daar begaven zij zich naar het gebouw der tentoonstelling, waar de inzenders werden toegesproken, waarna het gebouw voor het publiek werd geopend. Bij de intrede van het gebouw der tentoonstelling wordt men door het heerlijk gezigt, dat zij oplevert, getroffen, terwijl de verscheidenheid van voorwerpen, hun getal, benevens de keurige bewerking tot dagelijksch bezoek uitlokken. De groote zaal is voorzien van in eene in het midden geplaatste springende fontein, benevens twee eau-de-cologne-fonteintjes, welke een aangename geur verspreiden. Eergisteren morgen waren reeds 420 persoonlijke kaarten voor dagelijksche bezoekers afgegeven, terwijl het getal bezoekers tegen den prijs van gulden mede niet onbelangrijk was.

— Uit Haarlem wordt geschreven, dat ll. Zaturdag door den heer *John Aird* (aannemer voor het leggen der buizen voor de Duin-waterleiding) in het Spaarne, buiten de Schalkwijkerpoort, gelegd is de ijzeren verbindingsbuis, welke een deel uitmaakt der groote geleibuis, door welke het duinwater naar Amsterdam zal worden heengevoerd. De beste uitslag kroonde deze hoogstbelangrijke werkzaamheid, welke door een aanzienlijk getal toeschouwers, waaronder de heer Commissaris des Konings van Noordholland, vele der Prov. Staten, de heer burgemeester van Haarlem enz. enz., werd bijgewoond.

— Den 22sten dezer zal van Harderwijk naar het Nieuwe Diep vertrekken een detachement, sterk 110 onder officieren en manschappen, onder bevel van de 2de luitenants der infanterie *W. N. Verlegh* en *J. G. Hamel*, om den 24sten daaraanvolgende over te gaan aan boord van het schip *Java*, gezagvoerder *L. Tuk*, bestemd naar Oostindië. — Het primitief contingent voor Oostindië van 1070 is thans gebragt op 1200 man.

— Uit Maastricht van 14 Julij meldt men:

„In den nacht van 11 op 12 dezer sloop in de gemeente Amby, tegen 12 ure, een man de schuur van zekeren *Hichen* binnen, waarin de knecht sliep; op het hooren van geraas werd deze wakker en zag iets zweven. Spoedig bemerkte hij dat een man een lucifer aanstak, die even spoedig door den togt uitging; die bewerking werd herhaald en nu zag hij den vreemdeling daarmee naderen, kennelijk met het doel om zijne legerstee in brand te steken. De knecht sprong op en vervolgde den vreemdeling, die het op een loopen zette, onder een vervaarlijk hulpgeschrei. De knecht intusschen den hond losgelaten hebbende, vond men op diens geblaf den vlugteling plat op den buik in een stuk korenland liggen. Hij werd natuurlijk gearresteerd en hier overgebragt."

— Aan de met den Overlandpost uit Oostindie aangebragte berigten ontleent de *Staats-Courant* nog het volgende:

« Volgens een rapport van den majoor *Jeekel*, kommandant van het detachement troepen dat van Java naar Benkoelen is gezonden om op de grenzen van die afdeeling en de residentie Palembang post te vatten, en voorts beschikbaar te zijn voor den kommandant der troepen in genoemde residentie, den luit-kolonel *de Brauw*, was hij op het bestemde punt, na een allermoeijelijksten togt, aangekomen. De aanvankelijke berigten, welke de majoor *Jeekel* van den overste *de Brauw* heeft ontvangen, luiden gunstig, ten opzigte van de door hem aangevangen krijgsverrigtingen in de Ampat-Lawang. Op den 19den April waren van Tebing-Tinggi twee kolonnes naar die afdeeling opgerukt, welke, na eenige gelukkige gevechten, over Ramantar, Talang-Padang en Linga, te Sadang zijn aangekomen, steeds radja *Tiang-Alam* en zijn aanhang voor zich uitdrijvende. In de verschillende ontmoetingen hadden wij 43 dooden en gewonden, onder welke laatsten de 1ste luitenant *C. J. A. de Quay*. Volgens berigten, te Palembang ontvangen van de detachements-kommandanten die op de rivier Moesi en elders kruisen, was aldaar alles rustig. — Uit de Molukken was het berigt ontvangen dat Zr. Ms. brik *de Haai* aldaar van Menado was aangekomen, waarmede eene reis naar Waboay, de zuid- en westkust van Ceram en meerdere plaatsen zou worden ondernomen, tot vertooning der vlag. Zr. Ms. schoenerbrik *Egmond* was met dat doel en om onderzoek te doen naar eenen moord te Addi, aan de opvarenden eener Makassarsche praauw gepleegd, over Banda naar de Aroe- en Zuidwester-eilanden vertrokken."

Aan het Verslag over den toestand dezer Provincie, over 1851, door Gedeputeerde Staten opgemaakt, ontleenen wij het volgende:

Bevolking. Geboorten: 11,429; sterfte 7,940; metterwoon in de gemeente gevestigd 8,221; de gemeente metterwoon verlaten 8,344; gesloten huwelijken 2,726; bedrag der wettige bevolking op 31 December 1851, 394,374 zielen; feitelijke bevolking 400,675 zielen; landverhuizing naar Noord-Amerika of andere overzeesche gewesten 289 personen, waar onder 79 hoofden van huisgezinnen, en 43 vrouwen, 156 kinderen, 11 dienstboden.

De bevolking is, wat de godsdienstige gezindten betreft, verdeeld als volgt:

Hervormden,	Nederduitsche.	41.676
»	Fransch of Waalsche.	236
Engelschen of Presbyteriaanschen.		4
Anglikaanschen of Episcopalen.		8
Evangelisch Luterschen.		647
Herstelde Luterschen.		14
Doopsgezinden.		23
Remonstranten.		27
Christelijke Afgescheidenen.		2,753
Roomsch Katholieken.		347,094
Oud Roomschen of van de oud-Bisschoppelijke Klerezy.		9
Israëliten, Nederduitsche.		1842
»	Portugesche.	21
Tot geen der genoemde gezindheden behoorende.		10
	Totaal	394.374

Provinciale Staten. Uit eene bij het verslag gevoegde tabel onder N°. 7 blijkt, dat elk der kiesdistricten voor de verkiezing van leden van de Provinciale Staten het navolgend getal inwoners en kiesgeregtigden telt:

1.	*'s Hertogenbosch*	46,174 inw.	1,777 kiezers.
2.	*Grave*	45,129 »	1,826 »
3.	*Tilburg*	42,986 »	1,626 »
4.	*Heusden*	40,282 »	2,103 »
5.	*Helmond*	47,066 »	1,241 »
6.	*Eindhoven*	44,386 »	1,414 »
7.	*Breda*	40,250 »	1,830 »
8.	*Zevenbergen*	41,320 »	2,276 »
9.	*Bergen op Zoom*	40,414 »	2,032 »

Financien der provincie. De toestand der geldelijke middelen mag als gunstig beschouwd worden en de aanzuivering of voldoening der bijdragen, door sommige gemeenten verschuldigd in de provinciale wegen heeft te weeg gebragt, dat *voorloopig* geen gebruik is behoeven gemaakt te worden van de op Ged. Staten verstrekte magtiging tot het openstellen der restant-geldleening ad *f* 170,000 en dat alzoo hierdoor aanzienlijke renten zijn kunnen bespaard worden.

Huishouding der gemeenten. Daaromtrent wordt hoofdzakelijk het volgende gezegd:

Zes gemeenten in onze provincie zijn er, die het getal van kiesgeregtigden voor de gemeenteraden (25) niet hebben bereikt, namelijk *Aalst*, *Bokhoven*, *Dommel*, *Duizen* c. a., *Putten* en *Velp*. Het getal kiesgeregtigden, tot benoeming van de leden van den gemeenteraad bestaat overigens uit 20,092 kiezers; van deze hebben aan de eerste stemming voor de zamenstelling der gemeenteraden deel genomen 16,452 en alzoo meer dan $^4/_5$ van het geheele getal bevoegden; bij de noodig zijnde herstemmingen of nieuwe keuzen door bedanken is dit getal weinig minder en in sommige gemeenten meerder geweest. Volgt eene opgaaf der door Ged. Staten gegeven beslissingen, en een verslag der zamenstelling van de gemeentebesturen. Van de 173 gemeenten, voor welke de benoeming tot burgemeester, bij het uitgaan van het verslag reeds was geschied, zijn er 134 in welke de vóór de invoering der gemeentewet aanwezige titularissen in die betrekking zijn bevestigd; in 39 overige zijn andere personen benoemd, zoo ten gevolge van overlijden als van eervol ontslag.

Behalve een meer dan gewoon heerschen der kinderziekte, waarvan 1,005 personen werden aangetast, 68 zijn overleden, 7 met gebreken en 930 zonder gebreken zijn hersteld, mogt de gezondheidstoestand der ingezetenen in 1851 als gunstig beschouwd worden. De verrigte vaccinatien beloopen het getal van 8,646, waarvan 8,034 gratis en 612 tegen belooning. In behoorlijke, bij het verslag gevoegde tabellen wordt opgave gedaan van den toestand der in de provincie aanwezige gast- en ziekenhuizen, gestichten voor krankzinnigen enz. In dit hoofdstuk wordt tevens gewaarschuwd tegen het gebruik van rattenkruid (*arsenicum album*) als geneesmiddel voor het vee.

Nationale militie en Schutterijen. De werkzaamheden ten deze zijn geregeld en in orde afgeloopen.

Kerkelijke Zaken. In de provincie zijn aanwezig de navolgende kerken van verschillende gezindten: Roomsch Katholieke 235; Hervormde 105; Luthersche 4; Afgescheidenen 15; Waalsche gemeente 2; Israëliten 17. Het getal leeraars der verschillende gezindten bedraagt: R. K. 451; Herv. 102; Luth. 4; Afgesch. 12; Waalsche gem. 2; Israëliten 9. Kerkgebouwen en pastorijen verkeeren in goeden staat.

G R A A N M A R K T.

AMSTERDAM, 19 Julij.

TARWE: Poolsche prijshoudend, in Rood weinig of niets omgegaan; verkocht in Entr.: 129 ℔ bonte Pools. *f* 264; in Cons.: 130 ℔ puike bonte Poolsche *f* 283.

ROGGE tot vorige prijzen met goeden handel; verkocht: 123 ℔ Pruissische *f* 160, *f* 161, *f* 162; 124, 125 ℔ dito *f* 163, *f* 167; 121 ℔ N. Odessa *f* 164; 116 ℔ Gedroogde *f* 142; 115 ℔ dito *f* 140.

GERST in een doen: 105 ℔ N. Old. Winter *f* 144.

HAVER en BOEKWEIT zonder handel.

KOOLZAAD, op 9 vaten Olie te leveren: in Oct. eerstk. 57 P. vl.; in April eerstk. 59 P. vl.

RAAPOLIE: op 6/w. *f* $32^1/_2$; Vlieg. *f* $31^1/_2$; 1 Sept. eerstk. *f* $32^1/_2$; 1 Oct. eerstk. *f* $33^1/_4$; 1 Nov. eerstk. *f* $33^1/_2$; 1 Dec. eerstk. *f* $33^3/_4$; 1 Mei eerstk. *f* 35.

LIJNOLIE: op 6/w. *f* $31^1/_4$; Vlieg. *f* $30^1/_4$.

HENNEPOLIE: op 6/w. *f* 39.

RAAPKOEKEN, per 1040 st., *f* 60 à 63. — LIJNKOEKEN, per 104 st., *f* $8^1/_2$ à *f* $10^1/_2$.

MARKTPRIJZEN DER STAD BREDA,

VAN DEN 20. JULIJ 1852.

Het Nederl. Mudde Tarwe	
Het dito dito Rogge	van *f* 0,00 tot *f* 9,50.
Het dito dito Rogge	» 0,00 » » 9,00.
Het dito dito Boekweit op wigt (70 Ned. Pond.)	» 0,00 » » 6,60.
Het dito dito Boekweit	» 0,00 » » 0,00.
Een grof Tarwe-brood, van een pond Nederl.	» 0,17.
Een lucht Tarwe-brood, van zeven oncen vijf lood Nederl.	» 0,17.
Een Fransch- of Witte-brood, van een pond Nederl.	» $0,26^1/_2$
Een Rogge-brood, van 3 pond Nederl.	» 0,30.
Een Nederl. pond Tarwe-meel	» 0,32.
Een dito pond grof Tarwe-meel	» 0,16.
Een dito pond Boter	» 0,68.
Zand-Aardappelen (Vat of Mudde)	*f* 0,00 tot *f* 2,80.
Het 1000 Eiken Telhout	» 2,20.
Het 1000 Doof Hout	» 1,90.
De kar Spaanders	» 2,35.
De » Struiken	» 2,80
De 100 Mutsaard	» 3,00.

TWEE HONDERD ZEVENTIENDE STAATS-LOTERIJ.

VIJFDE KLASSE.

13e Trekking. N°. 864, een prijs van *f* 1000; N°. 15726 een prijs van *f* 10,000.

14e » N°. 12634, een prijs van *f* 50,000; N°s. 335, 17702, 5156, 18439, 15869, 16525, 19951 ieder *f* 1000.

Ter AMSTERDAMSCHE BEURS, van gisteren 20 Julij werden genoteerd: Ned. $2^1/_2$ pCt. $63^9/_{16}$, $^5/_8$; 3 pCt. $75^7/_8$; 4 pCt. $99^{15}/_{16}$, $^3/_4$, $^7/_8$; Amort. Syndik. $3^1/_2$ pCt. $94^5/_8$, $^3/_4$; O. Ind. Leening $98^5/_{16}$, $^7/_{16}$, $^5/_{16}$; Handelm. $123^1/_2$; Aand. Ned. Bank 128; Belgie $2^1/_2$ pCt. $52^1/_2$; Fr. oblig. 3 pCt. $67^{15}/_{16}$, 68; Spanje onbep. st. 1 pCt. $22^1/_2$; 3 pCt. $50^1/_8$, $^3/_{16}$; 3 pCt. Binnenl. à 6/m. $45^3/_8$, $^1/_2$, $^7/_{16}$; Coup. Bewijzen $2^{15}/_{16}$; Amort. Sch. $6^3/_{16}$; Portugez. te Londen 5 pCt. 42, $41^1/_2$; Id. 4 pCt. $38^1/_8$, $37^7/_8$; Rusland 5 pCt. $108^1/_4$, $^5/_8$, $^1/_4$, dito 1828—29 $106^1/_2$, $^5/_8$; Certif. 1831—33 $97^5/_8$; $4^1/_2$ pCt. 108; 4 pCt. bij *Hope* 92; Id. bij *Stieglitz* $91^7/_8$; Certif. van Assign. 6 pCt. $72^3/_4$, $73^1/_8$, $^3/_4$; Polen Certif. $85^1/_2$; Aand. met Loten $159^1/_2$; Oostenr. Metall. $78^1/_4$, $^7/_{16}$; Nieuwe 5 pCt. $89^7/_8$, $^3/_4$; dito $2^1/_2$ pCt. 41; Mexiko $25^3/_8$, $^1/_2$.

Advertentien.

** Op den 17. Julij 1852 overleed op den huize, *Kraaie en Rust*, onder *Ginneken*, mijn geliefde Echtgenoot, FRANCISCUS ARNOLDUS LEESBERG, Advocaat te *Amsterdam*, in den ouderdom van bijna 46 jaar, voorzien van de HH. Sacramenten der Kerk.

De Wed. H. B. LEESBERG,
RIEPENHOFF.

FAILLISSEMENT.

Bij Vonnis der Arrondissements-Regtbank zitting houdende te *Breda*, gewezen in Raadkamer den zeventien Julij 1800 twee en vijftig behoorlijk geregistreerd, is PETRUS OGGELBIE Kleermaker en Winkelier wonende te *Bergen-op-Zoom* verklaard te zijn in staat van FAILLISSEMENT; zijnde de aanvang daarvan bepaald op den zestienden Julij 1800 twee en vijftig en benoemd tot Regter-Commissaris de Edel Achtbare Heer Mr. LOKE, Regter in de voornoemde Regtbank, en tot Curators Mr. ENGELBERT DE MAN Ez. en Mr. JOHANNES ANTONIUS MARIA ROELS, Advocaten wonende te *Breda* en te *Bergen-op-Zoom*.

Voor uittreksel:

Namens de Curators,

BREDA, den 19. Julij 1852. Mr. E. DE MAN Ez.

VERIFICATIE.

De ondergeteekende Curators in het Faillissement van JOHANNES GOMARUS VERLINDEN, Winkelier in Manufacturen te *Bergen-op-Zoom*, roepen bij deze op de bekende en onbekende SCHULDEISCHERS van genoemden VERLINDEN, om te verschijnen op *Woensdag den 28sten Julij 1800 twee en vijftig*, des middags ten 12 uren, ter Raadkamer van de Arrondissements-Regtbank te *Breda*, tot het bijwonen der *tweede Verificatie* der Schuldvorderingen.

De Curatoren voormeld,

J. C. VERHAGEN,

A. G. KLEIJN.

*** Een ZADELMAKERSKNECHT, vast werk begerende buiten de Stad, adresseere zich onder de letter M, bij de Uitgevers dezer. *Brieven franco*.

*** JOSEPH HARTOG MACHIELSE, Handelaar in Huiden te *Waalwijk*, heeft ontvangen

CIRCA 3300 ZWARE BUENOS-AIJRES HUIDEN,

van verschillend gewigt en goedkoopsprijs; tevens is hij ruim voorzien van CALCUTTA-OVERLEDERHUIDJES. Belooft eene prompte en civiele bediening.

P.S. *Des verkiezende worden monsters toegezonden.*

COCOS-ZEEP. DEZE ZEEP schuimt sterk, reinigt oogenblikkelijk, is bevorderlijk voor de gezondheid, heeft schrampen en schavingen zeer spoedig, zuivert en ontneemt alle scherpte aan de huid, maakt haar zacht en blank en geeft haar een jeugdig frisschen tint. Men Koopt een groot Stuk voor 15 c.

Zij is ook verkieslijk boven andere Zeepen voor het Wasschen van gekleurde Goederen en Zijden en Wollen Stoffen, daar zij, van eene zuiverder en minder scherpe loog bereid, de kleuren minder aandoet en de wol niet hard maakt.

De goede Echte Soort, die in het VERKOOPHUIS en de bekende DEPOTS te verkrijgen is, heeft den naam H. KERCKHOFF, zoowel op de Zeep als op het Etiquet.

*** J. VAN GINNEKEN, Notaris te *Teteringen*, zal, voor zijn Principaal, op *Maandag den 26. Julij 1852*, in de Herberg van C. VAN DISSELDORP, in *de Zwaan*, te *Bavel* onder *Ginneken*, provisioneel, en 14 dagen daarna in de Herberg van GOVERT BRUIJNS aldaar, definitief, beide dagen des namiddags ten 4 uren, in het openbaar *VEILEN en VERKOOPEN* de navolgende

ONROERENDE GOEDEREN, als:

1e KOOP. Eene Kapitale BOUWSTEDE, bestaande in eene sedert weinige jaren nieuw gebouwde HUIZINGE met KAMERS, STALLING, SCHUUR, afzonderlijk staande KARHUIS en PAARDENSTAL, met HOF, ERF, BOUW-, WEILAND, HAKHOUT, SCHAARBOSCH en HEIDE, gestaan en gelegen in de *Lijndonksche Tiend*, te *Bavel* onder *Ginneken*, Kadaster Sectie B, Nos. 499, 500, 504, 505, 521 tot en met 527, 743 voor de helft, 795, en 797 tot en met 802, te zamen groot 11 bunders, 26 roeden en 90 ellen, met nog een perceel HEIDE onder *Gilse*, groot 48 roeden en 30 ellen, deel makende van Sectie E, No. 216.

2e KOOP. Eene perceel BOUWLAND, met het HAKHOUT daaraan behoorende, gelegen als voren, Sectie B, No. 492 en 493, groot 1 bunder, 52 roeden en 80 ellen.

3e KOOP. Een perceel BOUW- en WEILAND, met de SCHAARBOSSCHEN daaraan behoorende, aan elkanderen gelegen als voren, Sectie B, Nos. 389, 391, 392, 392 en 393, te zamen groot 3 bunders, 84 roeden en 70 ellen.

De 1e, 2e en 3e Koop zijn te zamen, met uitzondering der HOUTGEWASSEN, *verhuurd aan de Weduwe* ADRIAAN VINCENTEN *tot half Maart 1855 voor f 300.— 's jaars.*

4e KOOP. Een perceel HEIDE of TURFVELD, gelegen als voren, Sectie B, No. 388, groot 1 bunder, 15 roeden.

5e KOOP. Een perceel HEIDE of TURFVELD, gelegen als voor, Sectie B, No. 387, groot 71 roeden en 40 ellen.

6e KOOP. Een perceel HEIDE of TURFVELD aldaar, Sectie B, No. 378, groot 1 bunder, 82 roeden en 40 ellen.

7e KOOP. Een perceel HEIDE of TURFVELD, gelegen aldaar, Sectie B, No. 460, groot 60 roeden en 20 ellen.

8e KOOP. Een perceel HEIDE of TURFVELD, genaamd *de Wilde Heining*, gelegen als voor, Sectie B, No. 415, groot 84 roeden en 40 ellen.

9e KOOP. Twee percelen SCHAARBOSCH, gelegen als voor, in de *Hoenlertiend*, Sectie C, Nos. 206 en 207, groot 1 bunder, 10 roeden en 10 ellen.

De 4e tot en met den 9e Koop, dadelijk in gebruik te aanvaarden.

10e KOOP. Twee percelen BOUWLAND, gelegen in de *Breede Velden* te *Dorst* onder *Oosterhout*, Sectie K, Nos. 240 en 241, groot 88 roeden en 10 ellen.

11e EN LAATSTE KOOP. Een perceel BOUWLAND, gelegen als voor, in de *Rietschotten*, Sectie K, No. 681, groot 59 roeden en 20 ellen.

De 10e en 11e Koop in gebruik te aanvaarden met den 11. November 1852.

Nadere onderrigting te bekomen ten Kantore van den Notaris voornoemd, terwijl inmiddels bij de Weduwe ADRIAAN VINCENTEN, bewoonster der voormelde Bouwstede, aanwijzing der percelen te bekomen is.

*** Bij G. B. VAN GOOR, te *Gouda*, komt van de pers en is alom verkrijgbaar:

P. VAN DER BURG,

GRONDBEGINSELEN DER

NATUURKUNDE.

DERDE, GEHEEL OMGEWERKTE DRUK.

1e STUKJE MET 135 HOUTSNEE-FIGUREN, f 0,82½.

2e STUKJE MET 152 HOUTSNEE-FIGUREN, » 1,20.

Mogten de beide eerste drukken van dit oorspronkelijk, *beknopt* en *zaakrijk* Werk, reeds ingang vinden op het meerendeel der goed ingerigte Scholen en Gymnasiums, en getuigde de spoedige uitputting van twee zeer aanzienlijke oplagen, voor des Schrijvers *geleidelijke voordragt, populaire stijl* en *grondige kennis*; — met vertrouwen durven wij dan ook deze DERDE, GEHEEL OMGEWERKTE DRUK (welke zoo spoedig doenlijk kompleet komt) aan te bevelen als een LEER- EN LEESBOEK, dat de Natuurkunde naar de behoefte des tijds voorstelt en het pad tot die *schoone en nuttige Wetenschap* effent en veraangenaamt.

*** Bij L. SCHIERBEEK, te *Leeuwarden*, is gedrukt en alom te bekomen:

DE VIERDE DRUK VAN:

VOLKSGENEESKUNDE

EENVOUDIGE MIDDELEN EN RAADGEVINGEN

TEGEN DE

KWALEN EN KRANKHEDEN DER MENSCHEN,

NAAR DEN TWEEDEN DRUK UIT HET HOOGDUITSCH VAN

Dr. J. F. OSIANDER,

Hoogleeraar in de Geneeskunde te Göttingen,

Op nieuw nagezien, meer bijzonder ingerigt naar de behoeften van ons Vaderland, en vermeerderd met korte aanwijzingen der kenteekenen van de onderscheidene Ziekten, enz.

DOOR

J. A. VAN OORT,

Officier van Gezondheid der Tweede Klasse bij de Armee.

Dit werk bevat eene groote menigte eenvoudige hulpmiddelen, welke de natuur zelve tegen de menschelijke ziekten heeft daargesteld; — men vindt hier alzoo eene menigte raadgevingen, onder meer anderen:

tegen Ontsteking, Koorts, Tandpijn, Hoofdpijn, Verkoudheid, Keelpijn, Kramp in de Maag, het Zuur, de Hik, Builen, Aambeijen, Jigt en Rheumatisme, Aamborstigheid, Kramp in de Borst, Bloedspuwing, Ontsteking van den Pleura, Geelzucht, Buikloop, Vallende Ziekte, Roodvonk, Waterzucht, Scheurbuik, Ziekten der Kinderen, Klierziekten, Engelsche Ziekte, Onvruchtbaarheid, Ziekten der Zwangerheid, Ontsteking der Vrouwelijke Borsten, Vergiftiging, Schijndood, Behoedmiddelen tegen Besmettelijke Ziekten, de Aziatische Braakloop, Cholera Morbus, Huiduitslag, Moedervlekken, Zeeziekte, enz.

De buitengewone goedkoope prijs van dit Handboek, dat behalve de voorrede en inhoud 302 bladzijden druks bevat, is slechts gesteld op *f* 1,25.

Men leze verder de gunstige beoordeeling voorkomende in het Zondagsblad van den 7den September 1851.

Te BREDA, bij BROESE & COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers.